

Kraks bykort

Anmeldt af Niels Kryger

Kraks kort over København og omegn '92
287 sider
68. udgave
ISBN 87-7225-375-4

Kraks kort over 32 byer på øerne
197 sider
12. udgave 1991
ISBN 87-7225-359-2

Kraks kort over 43 byer i Jylland
257 sider
11. udgave 1990
ISBN 87-7225-354-1

Kraks Forlag A/S

Der er unægtelig et stort spænd fra Caspar Wessel til Krak. Selvom mere end tohundrede år skiller Viden-skabernes Selskabs Kort fra Kraks korthaandbøger i 1992, og selvom formaalet med de to værker ikke er ens, saa repræsenterer de dog begge den visuelle information trykt i tekst og tegning.

De er kommunikatoriske værktøjer, der ad øjets vej fortæller om topografien gennem et grafisk system, der dels spejler tidens tekniske muligheder dels dens kulturelle profil.

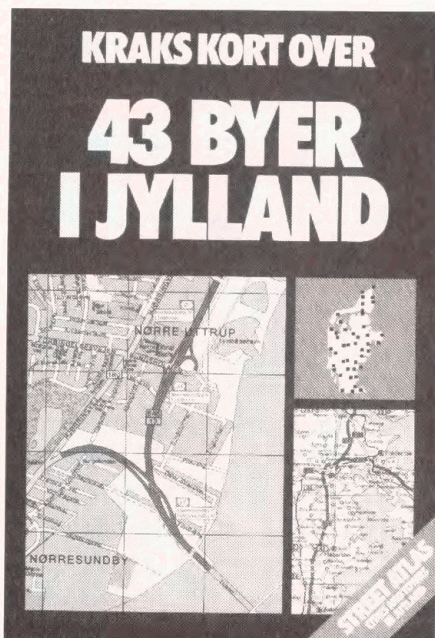
Trods de pandæmoniske egenskaber som øjeblikkets elektroniske medier kan synes at have, saa bærer dog det todimensionale, grafiske værk urivaliserede evner til dialog, det være sig saa helt eller delvis skabt paa elektronismens præmisser.

Til højre:
Forside til
Jyllands-kortet

Tværs gennem seklerne anes tids-aanden; spejlet af tankens, idealernes og mulighedernes samspil og deri ogsaa tidehvervets kunstneriske evner og horisonter.

Hvor Wessel forklarer sin sag gennem tidens mest præcise maalinge af land og rige og iscenesætter sit budskab med omhyggeligt tegnede tekster og kartoucher, dér vælger Krak at præsentere sit – i øvrigt udmærkede – kortarbejde i samme grafiske indpakning, som supermarkedernes tilbudsaviser for tiden gungrer af sted i.

Det er synd for det nyttige og stadig reviderede kortmateriale, at det markedsføres respektløst. Det kan ikke være helt nødvendigt at svøbe de gode kortsider ind i et saa flakkende og groft layout. Hidsige reliefskynninger, der tager pusten fra tekstbilledet,

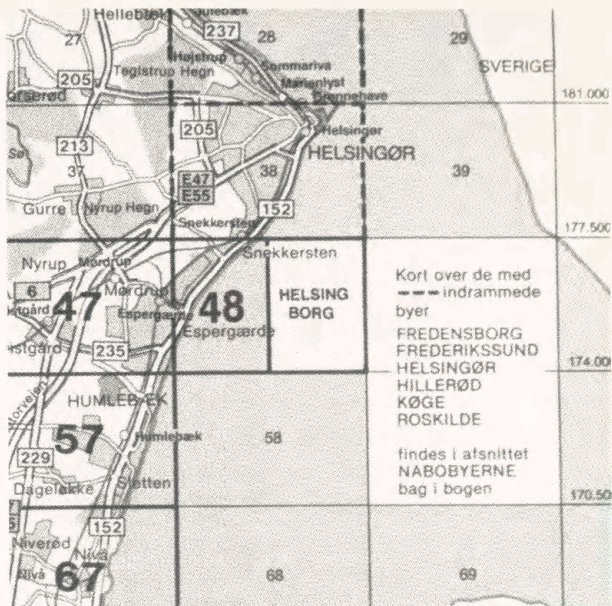

uvedkommende reklameindslag for halspastiller, døgnkontanter, hussalg, billaan og hele 35 (femogtredive) repetitionsannoncer for olieprodukter trykt i registrets margen i Københavnsudgaven røber redaktionelle og kommercielle betragtninger af samme art som KTAS gaar paa gaden med for tiden. I Navnebogen (begge to) er alle pr. definition lige, men nogle aabenbart mere lige end andre, nemlig dem, der betaler for at faa deres navn udhævet. Dette medfører den distraherende øjenakkomodation overfor et i forvejen krævende satsbillede.

København – og „omegn“

Tilbage til Krak. Omslaget paa Københavnsudgaven oplyser, at omegnen er inkluderet i kortmaterialet, men det meget forenklede kortudsnit i diagramform, der skal røbe, hvordan Krak definerer „omegn“ er ikke meget bevendt. Røde firkanter gør det ikke. Det er dog ganske godt at faa Fredensborg, Frederikssund, Helsingør, Hillerød, Køge, Roskilde og saagar Helsingborg, Landskrona og Malmø med i købet – omend de tre sidste i lidt rudimentær form. Og i Aarhusudgaven følger saamænd Galten, Hadsten, Hammel, Hinnerup, Hornslet, Hørning, Odder, Rønde, Skanderborg og Stilling med, men hverken her eller i Kraks kort over 32 byer paa øerne faar man at vide, hvilke byer det drejer sig om, før man blader sig frem til indholdsfortegnelsen. Det burde alt have været oplyst paa kortets omslag.

Den egentlige malm i kortværkerne er lødig og klart systematiseret. Samspillet mellem registre og kort fungerer lettilgængeligt, og det er særdeles godt, at kortbladene har overlappning paa de to sider, naar man skal finde vej fra een side til den næste

Københavns-kortet. Kortinddeling. Hel størrelse.

Kortudsnit fra „32 byer på øerne“. Hel størrelse.

– en egenskab desværre ikke alle kortværker brillere med. Gadenavnenes typografi og skriftgrad er selvsagt et kompromis, der nu og da kan se lidt rodet ud, men saadan er byerne jo ogsaa i virkeligheden. Læseligheden er generelt optimal, naar det er indres, at teksten skal kunne slaa igennem de underliggende, farvede schatteringer, der indgaar i kortsystemet.

Det er ligeledes meget prisværdigt, at kortværket er forsynet med engelsksprogede undertekster.

Nyttige kortbøger, der kan blive endnu bedre.